

Otón m'encanta

Dv, 13/01/2012 per Ramon Bassas

[Roba estesa](#)

Aquest escrit és per recomanar-vos una entrevista i un llibre que, abans de ser publicat, ja fa molt bona pinta. El personatge entrevistat i l'autor del llibre, [guardonat](#) recentment amb el premi Joan Maragall, és [Josep Otón](#), un actiu doctor en història i professor de filosofia que, perquè m'entengueu, compta amb un grup de fans al [Facebook](#). És expert en [Simone Weil](#) i, en aquestes dues recomanacions que faig, explora la idea del reencantament religiós modern, i les seves caacterístiques, fruit de l'esgotament del model modern del desencantament com fou [formulat](#) per Max Weber. I, també, davant la sorpresa de molts que donaven per 'liquidada' la religió com una llosa, una rèmor, una repressió arcaica que les llums i el progrés redimirien matant-la. N'he parlat en aquest bloc en altres [ocasions](#).

El llibre guardonat va d'això i l'entrevista surt publicada avui a [El Punt Avui](#). Deia que val la pena destacar-ne les seves característiques -postmodernes, diu- (i que, per mi, són tan aplicables al fet religiós, com polític, o social o l'amorós...), donat que la religió no torna exactament com al coneixíem (o potser com esperàvem): "en aquest retorn al sagrat l'individu trenca amb els referents culturals de la pròpia tradició religiosa i assumeix el protagonisme en la configuració de les creences. En aquest procés, la globalització li aporta els continguts religiosos a partir dels quals confecciona el seu credo particular", diu Otón. Les característiques del temps que vivim (els 'líquids' de [Bauman](#), la individualització, la desconfiança cap el compromís col·lectiu i tota 'mediació' que no sigui 'mediàtica', l'adamisme....) traslladades també a l'emergència d'una dimensió de les persones que, volent-los-hi alliberar, l'excés de racionalisme havia reprimit alhora.

El punt de partença, d'altra banda, no és exactament el de la tradició, que d'altra banda, viu una evident crisi de transmissió a causa de la desconfiança ([Duch](#) dixit) de les seves transmissions. "És una religió basada en l'experiència personal i, per tant, hauríem de parlar, d'espiritualitat. Aquesta experiència personal -que en la postmodernitat per un cantó s'allunya dels orígens, de les arrels i, per un altre s'apropa, perquè no dir-ho, a l'oci i l'entreteniment- pot ser una espècie de neomística, en formes de meditació, per exemple. O estar més difusa en la cultura, aquí hi hauria l'interès pels llibres sobre gnòstics, templers, càtars o d'autoajuda. Una tercera opció són els fonamentalismes", adverteix l'entrevistat.

El futur d'aquest fenomen, però, és incert. Otón apunta, entre d'altres, una possibilitat interessant per llegir des de les experiències religioses més tradicionals (que romanen i que són -malgrat tot- bastant seguides), apunt que sembla una pregària: "que aquesta reivindicació de l'experiència postmoderna actuï de catalitzadora i entri en diàleg amb les religions que ja existeixen i puguin ser un revulsiu de tal manera que les religions tradicionals acabin recuperant la pròpia dimensió espiritual".

Atenció, doncs. No només pel fenomen que sorgeix i que pot influir al món de la religió... sinó també a la resta de la cultura i de la nostra vida. I, a parer meu, no sempre positivament. Per això aposto perquè la tradició serveixi, almenys, per introduir una mica de criteri davant un pensament *neopanteista* en què qualsevol cosa pot esdevenir sagrada, com quan a *La vida de Brian* els seus deixebles van fent amb tot el que troben (una [sandàlia](#), una carbassa, etc...).

Una anècdota. He estat regidor al meu ajuntament. Mesos abans de saber que m'hauria d'enfrontar a un espinós tema -jo aleshores encara no era regidor d'Urbanisme-, quan es començava a articular una oposició a l'aleshores demolició (després trasllat) d'una nau del segle XIX, alguns dels motius d'aquesta oposició em van fer pensar amb el fenomen del reencantament i ho vaig escriure [aquí](#). Si amb Weber i els moderns vam aprendre a no sacralitzar els murs de la religió, o a desconfiar-ne almenys, com Jesús quan relativitzava el temple, dient que ell tenia una cosa més gran encara (Mt 12, 6) i profetitzant-ne la seva destrucció (Lc 21,6), a veure si ara sacralitzarem qualsevol pedra, llangardaix o marca.